



OSLOREGIONENS HØRINGSINNSPILL TIL NY TILTAKSPLAN FOR OSLOFJORDEN

Saksunderlag for diskusjon i møte i arbeidsgruppe Oslofjorden 18. august 2026

1. Innledende kommentarer og plan for prosess med høringssvar

- Til Oslofjordgruppe:
 - Innspill spesielt på avløp, landbruk, organisering, FoU, samarbeid
 - Nye tiltak: har vi merknader på disse
- Følgende prosess i Osloregionen IPR for behandling av høringssvar
 - 18. august: Møte i arbeidsgruppe Oslofjorden
 - 25. august: Frist for innspill fra adm.grupper i Osloregionen på forslag til ny tiltaksplan
 - 26. og 27. august: møter i Osloregionens faggrupper
 - 28. august: oppdatert utkast sendes Oslofjordgruppe
 - 3. september: møte adm. Koord.gruppe
 - 3. september: utsending saksunderlag til interessepolitisk utvalg
 - 9. september: møte i interessepolitisk utvalg
 - 25. september: styrets behandling av høringssvar
 - 15. oktober: høringsfrist i KLD
- Foreløpige kommentarer til forslaget:
 - Se forslag til ny tiltaksplan vs Osloregionens innspill fra desember 2025
 - Ny tiltaksplan - Ingen ny Mjøsaksjon
 - Vurderer å midlertidig flytte dispensasjonsmyndighet overført fra kommuner til statsforvalter (kap 5.3.)
 - Organisering – forslag til endringer, etablering av nye organer, «tiltaksgruppe» for ansvarlige myndigheter, referansegruppe
 - Tilskudd. Forslaget sier ikke noe om størrelse på fremtidige tilskuddsordninger. *Kommuner/fylkeskommuner, private aktører og andre organisasjoner kan søke om tilskudd for statlig medfinansiering*

2. Innledning til høringssvar

Osloregionen interkommunalt politisk råd (IPR) takker Klima- og miljødepartementet (KLD) for invitasjonen til å gi innspill i høringen om ny tiltaksplan for Oslofjorden, med utsatt høringsfrist til den 15. oktober.

Osloregionen IPR er et strategisk samarbeid som består av 62 kommuner, inkludert Oslo kommune og medlemmer i alle østlandsfylker. Regionen har til sammen 2,3 millioner innbyggere. Kommunene i hovedstadsregionen har samlet seg som Norges største interkommunale politiske råd for å samarbeide om felles utfordringer og muligheter. Tilstanden i Oslofjorden er vedtatt som prioritert politisk sak av Representantskapet, som er organisasjonens øverste organ.

Styret i Osloregionen IPR vedtok den 8. desember innspill til ny tiltaksplan for Oslofjorden. Vi ser at noen av våre innspill er ivaretatt i forslaget. Dette gjelder

Osloregionen IPR ønsker å benytte seg av muligheten til å gi innspill i høringen. Nedenfor er våre merknader til forslag til ny tiltaksplan.

3. Foreløpig momenter til merknader til forslag til ny tiltaksplan

Overordnede/generelle innspill

- Se innspill desember 2025 – hva er ivaretatt
- Statens ansvar – ledelse, ingen Mjøsaksjon
- Lite (ingenting) om FoU/innovasjon/teknologiutvikling/samarbeid
- Hva med engasjere barn/unge/frivilligheten og kunnskapsutvikling
- Forpliktende tiltaksplan? Tydelige mål og frister, men mange løpende frister.
- Vurdering av de administrative /økonomiske konsekvensene av planen.
 - Tiltakene er ikke juridisk bindende. «Virkemidler virksomhetene rår over selv»

Innsatsområde 1: Redusere utslipp fra kommunalt avløp og annet avløp

- Statens ansvar og bidrag/finansiering
- Frister
- Samarbeid, teknologiutvikling
- Hva med avløp spredt bebyggelse?

Innsatsområde 2: Redusere avrenningen fra jordbruket

- Se momenter fra innspill desember 2025
- Har vi innspill her?

Innsatsområde 3: Stanse nedbygging

- Se momenter fra innspill desember 2025

- Osloregionen ønsker å være samarbeidspartner på vegne av kommunene. KDD inviterte til samarbeid i Oslofjordrådet desember 2025, gått bort fra dette.
- Regjeringen har ikke tillit til kommunene på dette området. Vurderer å frata/flytte myndighet fra kommunene.
- I forslaget har ikke kommunene ansvar for noen av de foreslåtte tiltakene på dette innsatsområde. Kommentar på dette?
- Kan etablert Strandsonenettverk også være en arena for tema «Stanse nedbygging»?

Innsatsområde 4: Restaurering av naturverdier

- Kommunenes rolle og ansvar på dette området?

Innsatsområde 5: Redusere tilførsler av miljøgifter, forsøpling og plastforurensning

- Kommunene forurensningsmyndighet
- Kommunenes rolle og ansvar på dette område burde vært omtalt og ivaretatt i tiltak.

Innsatsområde 6: Ivareta sårbare arter og verdifulle naturtyper

- Kommunenes rolle og ansvar på dette område?

Innsatsområde 7: Fremme et aktivt friluftsliv

- Merknader på dette området?

Organisering av arbeidet

- Osloregionen etterlyser organisering og finansiering, ref tidligere innspill og Mjøsaksjonen
- Oslofjordrådet mandat/rolle.
- Osloregionen IPR sin rolle
 - Delta som observatør i Oslofjordrådet
 - Delta (observatør) i gruppe for tiltaksgjennomføring for ansv. myndigheter.
- Referansegruppe, hva er mandatet? Hvem deltar?
- Hvordan involveres og ansvarliggjøres ulike departementer?

Nedenfor er innspill vedtatt i styremøte desember 8. desember

3.1. Forslag om etablering av et Oslofjord-program etter modell fra Mjøsaksjonen, der staten tar et hovedansvar

Osloregionen mener at Staten må ta et helhetlig, sektorovergripende ansvar og bidra til å skape større forståelse for felles løft for Oslofjorden og for vannkvaliteten i vann og vassdrag i hele nedbørsfeltet. Vi foreslår at det etableres et «Oslofjord-program», med finansiering og organisering etter modell fra Mjøsaksjonen som inkluderer offentlig sektor (stat/fylke/kommune), privat/næringsliv og frivilligheten.

Den største investeringen for å bedre miljøtilstanden er bygging av nye nitrogenrenseanlegg. Som en del av Oslofjordprogrammet, etter Mjøsaksjon-modell, vil det viktigste være å etablere en finansieringsmodell for investeringer i nitrogenrenseanlegg, inkludert incentiver til samarbeid om regionale anlegg.

Videre er det behov for en koordinering på tvers av departementer og statlige virksomheter, for å sikre mest mulig effektiv gjennomføring av tiltak. Det er også behov for å samle kommunikasjon/informasjon om Oslofjord-arbeidet, inkludert oversikt over relevante forskningsprosjekter, kunnskapsformidling fra vitensentre, besøkssenter for Oslofjorden og andre initiativ.

3.2. Prioritering av tiltak, eventuelt vurdere redusere antall tiltak

Den gjeldende tiltaksplanen inneholder 63 tiltak og 19 tiltak for kunnskapsinnhenting. Det bør være en tydeligere prioritering av de viktigste tiltakene, eventuelt vurdere færre tiltak i en ny tiltaksplan for Oslofjorden.

3.3. Forholdet Oslofjordplanen og regionale vannforvaltningsplaner må avklares

Flere av medlemskommuner i Osloregionen har påpekt at det er behov for å avklare forholdet mellom Oslofjordplanen og regionale vannforvaltningsplaner og oppfølging av disse. Det rapporteres på begge planene. For mest mulig effektiv forvaltning, bør det vurderes om rapportering kan samordnes og gjøres i en felles database/kartverk, slik at man unngår dobbeltarbeid i kommunene/vannforvaltningen. Nasjonale føringer for oppdatering av regionale vannforvaltningsplaner bør også ligge til grunn for den nye Oslofjordplanen.

4. Innspill på sektorer/innsatsområder

4.1. Kommunalt avløp og avløp i spredt bebyggelse

4.1.1. Det er behov for avklaring om avlastningsbehov med fjordens tålegrense og behov for rensesgrad. Dette er avgjørende for investeringsbeslutninger om rensesanlegg/oppgraderinger.

4.1.2. Det er behov for at støtteordninger og insentiver til samarbeidsmodeller styrkes. Interkommunale anlegg og felles løsninger vil være mer robuste, mer gunstig økonomisk over tid, innebære større

kompetansemiljø, og muliggjøre verdiskaping på avløp som ressurs. For at interkommunale anlegg skal kunne være aktuelt, må fastsatte frister fra Statsforvalter vurderes.

- 4.1.3. Behov for avklaring om nitrogenrensekrav også vil gjelde for små anlegg (i spredt bebyggelse). Forurensningsforskriften stiller kun renskrav for fosfor og organisk materiale for slike anlegg. Kan det forventes renskrav for nitrogen også på små anlegg?

4.2. Landbruket

- 4.2.1. Osloregionen IPR mener det er viktig å videreføre tilskudd til landbruket for å redusere avrenning fra landbruket. Erfaringer viser at dette gir effekt. Med klimaendringer (våtere og varmere vær) er det behov for realisme med hensyn til potensialet for å redusere nitrogenavrenningen.
- 4.2.2. Gjødse/håndtering/-planlegging er et viktig virkemiddel for å kunne redusere nitrogenavrenningen fra dyrket mark. Kommunene må gis tilstrekkelige ressurser til å følge opp nytt gjødse/regelverk.
- 4.2.3. Det bør også gis økt tilskudd til naturbaserte klimatilpasningstiltak i landbruket
- 4.2.4. Osloregionen IPR støtter forslaget i statsbudsjettet for 2026 om å styrke oppfølging av kantsoner ved at ansvar overføres fra NVE til Statsforvalter og forutsetter at det følger med ressurser til statsforvalterne i nedbørsfeltet til Oslofjorden. Det er også behov for ressurser i kommunene for å føre tilsyn.

4.3. Tiltak for å fremme et aktivt friluftsliv, herunder arealplan, tilgang strandsone, opprettholde og styrke attraktiviteten til områder som er viktige for friluftsliv

- 4.3.1. Det er behov for økt bidrag til statlig sikring av friluftslivsområder langs Oslofjorden, samt økt støtte til opprydding i strandsonen og langs elver og innsjøer.
- 4.3.2. Osloregionen IPR tilbyr deltakelse i Kommunal- og distriktsdepartementets (KDD) arbeid om arealforvaltning og hvordan stanse nedbygging av strandsonen. Statusrapport på tiltaksplanen viser at det er behov for å styrke arbeidet med arealforvaltning og redusere nedbygging av strandsonen. KDD informerte i møte i Oslofjordrådet den 2. desember at det skal igangsettes et arbeid om dette. Osloregionen IPR ønsker med dette å tilby seg å være en samarbeidspartner overfor departementet, for å koordinere innspill fra kommunene, dele erfaringer og diskutere mulige tiltak. Dette gjelder for kommunene med kystlinje, men er også relevante problemstillinger for arealforvaltning langs innsjøer og elver i vår region.

4.4. Næringsutvikling og innovasjon

- 4.4.1. Osloregionen mener at fiskerinæringen må sikres nødvendig kompensasjon som følge av vedtatt fiskeforbud og restriksjoner i Oslofjorden
- 4.4.2. Osloregionen IPR mener at ny tiltaksplan bør ha større fokus, inkludert virkemidler som stimulerer til innovasjon, teknologi- og næringsutvikling som bidrar til en ren og frisk Oslofjord, inkludert sirkulærøkonomi
- 4.4.3. Det bør legges til rette for marin næringsutvikling og etterlyser nasjonale strategier for lavtrofisk akvakultur. Det bør også legges til rette for grensekryssende samarbeid innen marin næringsutvikling.

4.5. Stimulere til forskning og utvikling

Det er et omfattende forsknings- og utredningsarbeid om Oslofjorden, derfor er det behov for å få en samlet oversikt over FoU-prosjekter, for spredning av resultater og for å unngå parallelle prosjekter. Osloregionen IPR er partner i to EU-støttede prosjekter, [SEADITO](#) og [Geo4Water](#) som også kan gi resultater som vil være relevante som beslutningsstøtte i forvaltning og bidra til bedring av miljøtilstanden i Oslofjorden.

Som innspill fra det norske partnerskapet i Geo4Water-prosjektet og SEADITO etterlyser vi et skift fra passiv til adaptiv forvaltning for å imøtekomme utfordringene med Oslofjorden. I tillegg til å observere og beskrive endringer i Oslofjorden, skal det utvikles digitale tvillinger basert på sanntidsdata og modeller. Dette vil bidra til å identifisere de beste løsningene for en bærekraftig og akseptabel forvaltning.

I en ny tiltaksplan for Oslofjorden bør det stimuleres til mer samarbeid mellom offentlig sektor, FoU-miljøer, næringsliv og sivilsamfunnet, og økt deltakelse i forskningsprogrammer, inkludert EU-programmer. Dette vil bidra til økt kunnskap og utvikling av beslutningsstøtteverktøy som bidrar til bedring av tilstanden i Oslofjorden.

5. Avslutning

Osloregionen IPR vil som oppsummering fremheve at det er behov for en mer helhetlig koordinering og organisering av Oslofjordarbeidet, etter modell fra Mjøsaksjonen, med Staten i førerretet. I en ny tiltaksplan må også næringsliv, forskning og frivillighet i større grad mobiliseres. Det bør legges mer til rette for samarbeidsmodeller for regionale nitrogenrenseanlegg, som bidrar til mer robusthet, teknologiutvikling og langsiktig gevinst. Videre er det behov for kompetanseløft og økt kunnskap i kommuner og landbruket og der man også viser effekt av tiltak.

Det er viktig å tallfeste fjordens avlastningsbehov. Dette vil være kunnskapsgrunnlag for prioritering av tiltak og for å sikre at investeringsbeslutninger tas på best mulig grunnlag.

Kommunene er sentrale aktører og har viktige roller i gjennomføring av tiltak i gjeldende og ny tiltaksplan. Dersom regjeringen ser det som hensiktsmessig kan Osloregionen IPR som samarbeidsorgan for kommunene ta en koordinerende rolle.